<u>15 -ാം കേരള നിയമസഭ</u>

<u>9 -ാം സമ്മേളനം</u>

<u>നക്ഷത്ര ചിഹ്നം ഇല്ലാത്ത ചോദ്യം നം. 1304</u> **<u>11-09-2023 - ൽ മറുപടിയ്ക്ക്</u>**

<u>തീരദേശ ഹൈവേക്കായി ഭൂമി ഏറ്റെടുക്കപ്പെടുന്നവർക്കുള്ള നഷ്ടപരിഹാര പാക്കേജ്</u>

ചോദ്യം		ഉത്തരം	
ശ്രീ വി ജോയി, ശ്രീ. പി. നന്ദകുമാർ, ശ്രീ. എച്ച്. സലാം, ശ്രീ എം രാജഗോപാലൻ		**ശ്രീ. പി.എ.മുഹമ്മദ് റിയാസ് (പൊതുമരാമത്ത്-വിനോദസഞ്ചാര വകുപ്പ് മന്ത്രി)**	
(എ)	തീരദേശ ഹൈവേ നിർമ്മാണ പ്രവൃത്തിയുടെ പുരോഗതി വിശദമാക്കാമോ;	(എ)	സംസ്ഥാനത്തെ തീരദേശ സമഗ്രവികസനം ലക്ഷ്യമിടുന്ന തീരദേശ ഹൈവേ 9 തീരദേശ ജില്ലകളിലൂടെയാണ് കടന്നു പോകുന്നത്. 520 കി.മീ വരുന്ന തീരദേശ ഹൈവേയാണ് 44 റീച്ചുകളിലായി കെ.ആർ.എഫ്.ബി - പി.എം.യു വിന് കീഴിൽ വരുന്നത്. 8 റീച്ചുകളുടെ ഡി.പി.ആർ കിഫ്ബിയിൽ സമർപ്പിക്കുകയും സ്ഥലമേറ്റെടുക്കു ന്നതിനുൾപ്പെടെ നിർമ്മാണ പ്രവർത്തന ങ്ങൾക്കായി സാമ്പത്തികാനുമതി ലഭിക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. 30 റീച്ചുകളിൽ ലാൻഡ് അക്വിസിഷൻ പ്ലാനുകൾ കിഫ്ബിയിൽ സമർപ്പിച്ച് സ്ഥലം ഏറ്റെടുക്കുന്നതിന് മാത്രമുള്ള സാമ്പത്തികാനുമതി നേടിയിട്ടുണ്ട്. 6500 കോടി രൂപയുടെ തത്വത്തിൽ ഭരണാനുമതിയുള്ള പദ്ധതിയ്ക്കായി നാളിതുവരെ 2619 കോടി രൂപയുടെ (36കി.മീ ഭാഗത്തിന് പദ്ധതിയ്ക്കും സ്ഥലം ഏറ്റെടുക്കലിനും ഉൾപ്പെടെയും 428 കീ.മി ഭാഗത്തിന് സ്ഥലം ഏറ്റെടുക്കലിന് മാത്രവും) സാമ്പത്തിക അനുമതിയാണ് കിഫ്ബിയിൽ നിന്നും ലഭ്യമായത്. ഇതിനു പുറമെ 4 റീച്ചുകളിൽ LA Plan, ഡി.പി.ആർ എന്നിവ തയ്യാറാക്കുന്ന പ്രവൃത്തി പുരോഗമിച്ചു വരുന്നു. കൂടാതെ 2 റീച്ചുകളുടെ (പാലം പ്രവൃത്തി) ഡി.പി.ആർ. കിഫ്ബിയിൽ സാമ്പത്തികാ നുമതിക്കായി സമർപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. സ്ഥലം ഏറ്റെടുക്കുന്നതിനുള്ള റവന്യൂ ഉത്തരവ് അതിർത്തി കല്ലുകൾ സ്ഥാപിക്കാനുള്ള 6(1) നോട്ടിഫിക്കേഷൻ എന്നിവ 464 കി.മീ ഭാഗത്തിന് ലഭ്യമായിട്ടുണ്ട്. നിലവിൽ 276 കി.മീ ഭാഗത്ത് അതിർത്തി കല്ലുകൾ സ്ഥാപിച്ചിട്ടുണ്ട്. കോഴിക്കോട് ജില്ലയിലെ മൂന്ന് റീച്ചുകളിലും, തൃശ്ശൂർ ജില്ലയിലെ ഒരു റീച്ചിലും സ്ഥലം ഏറ്റെടുക്കൽ നടപടികൾ അന്തിമ ഘട്ടത്തിലാണ്. പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമായ തൃശ്ശൂർ

			ജില്ലയിലെ അഴിക്കോട് മുനമ്പം പാലത്തിന്റെ നിർമാണ ഘട്ടത്തിലേക്ക് എത്തി. മലപ്പുറം ജില്ലയിലെ രണ്ട് പ്രവൃത്തികൾ അന്തിമഘട്ടത്തിലേയ്ക്ക് കടന്നിട്ടുണ്ട്. തീരദേശ ഹൈവേയുടെ ഭാഗമായി പൊന്നാനി അഴിമുഖത്തിന് കുറുകെ കേബിൾസ്റ്റേയ്ഡ് ബ്രിഡ്ജ് നിർമ്മിക്കുന്നതിനും ആയതിന്റെ അപ്രോച്ച് റോഡ് ഉൾപ്പെടെ 4.8കി.മി ആർ.ബി.ഡി.സി.കെ യുടെ കീഴിലാണ്. ആയതിന്റെ ഡി.പി.ആർ തയ്യാറാക്കി കിഫ്ബിയിൽ നിന്ന് അംഗീകാരം ലഭിച്ചിട്ടുണ്ട്.
(ബി)	തീരദേശ ഹൈവേക്കായി ഭൂമി ഏറ്റെടുക്കപ്പെടുന്നവർക്കായി നഷ്ടപരിഹാര പാക്കേജ് പ്രഖ്യാപിച്ചിട്ടുണ്ടോ; വിശദാംശങ്ങൾ ലഭ്യമാക്കാമോ;	(ബി)	തീരദേശ മേഖലയുടെ സവിശേഷതകൾ കണക്കിലെടുത്ത് ഹൈവേയുടെ സ്ഥലം ഏറ്റെടുക്കലിനുള്ള പ്രത്യേക പുനരധിവാസ പാക്കേജ് 10.03.2023 ലെ G.O.(Ms)No.50/2023/RD പ്രകാരം സർക്കാർ പ്രഖ്യാപിച്ചിട്ടുണ്ട്. 14.03.2023 ന് നിയമസഭയിൽ തീരദേശഹൈവേ പുനരധിവാസ പാക്കേജിന്റെ വിശദാംശങ്ങൾ അറിയിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു. തീരദേശ മേഖലയുടെ പ്രത്യേക സാഹചര്യം പരിഗണിച്ച് ഭൂമി വിട്ടുനൽകുന്നവർക്ക് സമഗ്രമായ പുനരധിവാസ പാക്കേജാണ് തയ്യാറാക്കിയിട്ടുള്ളത്. ജനങ്ങൾക്ക് മികച്ച പുനരധിവാസം ഉറപ്പിക്കുന്നതാണ് ഈ പാക്കേജ്. പാക്കേജിനെ രണ്ട് വിഭാഗങ്ങളായി തിരിച്ചിരിക്കുന്നു. ഉടമസ്ഥാവകാശ രേഖകൾ ഉള്ളവർ കാറ്റഗറി ഒന്നിൽ ഉൾപ്പെടും. സ്ഥലം വിട്ടുനൽകുന്നവർക്ക് 2013 ലെ സ്ഥലം ഏറ്റെടുക്കൽ നിയമം പ്രകാരമുള്ള നഷ്ടപരിഹാരം നൽകും കെട്ടിടം ഏറ്റെടുക്കുമ്പോൾ കെട്ടിടത്തിന് കണക്കാക്കുന്ന തുകയിൽ നിന്ന് ഡ്രിപ്രീസിയേഷൻ മൂല്യം കിഴിച്ച് സൊളേഷ്യ നൽകി, ഡിപ്രീസിയേഷൻ വാല്യൂ കൂടി കൂട്ടിയ തുക നഷ്ടപരിഹാരമായി നൽകും. ഇതോടൊപ്പം പുനരധിവസിക്കപ്പെടേണ്ട കുടുംബങ്ങൾക്ക് പ്രത്യേക നഷ്ടപരിഹാരവും ഈ പാക്കേജിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. 600 ചതുരശ്ര അടി ഫ്ലാറ്റ് അല്ലെങ്കിൽ 13ലക്ഷം രൂപയുടെ ഒറ്റത്തവണ നഷ്ടപരിഹാരമോ നൽകും. ഉടമസ്ഥാവകാശ രേഖകൾ ഇല്ലാത്തവരെയും ഈ പാക്കേജിന്റെ ഭാഗമായി ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. ഇതനുസരിച്ച് ഡിപ്രീസിയേഷൻ മൂല്യം കിഴിക്കാതെയുള്ള കെട്ടിടവിലയാണ് നഷ്ടപരിഹാരമായി നൽകുക. പുനരധിവസിപ്പിക്കപ്പെടേണ്ട കുടുംബങ്ങൾക്ക് 600 ചതുരശ്ര അടി ഫ്ലാറ്റ് അല്ലെങ്കിൽ 13ലക്ഷം രൂപയുടെ ഒറ്റത്തവണ നഷ്ടപരിഹാരം നൽകും. ഉത്തരവിന്റെ പകർപ്പ് അനുബന്ധമായി സമർപ്പിക്കുന്നു.

(സി)	തീരദേശ പാതയിലെ പാലങ്ങൾ അത്യാകർഷകമാക്കാൻ പദ്ധതികളുണ്ടോ;	(സി)	ഉണ്ട്. പ്രാദേശികമായ സവിശേഷതകൾ ഉൾക്കൊളളിച്ചുകൊണ്ട് ആകർഷകമായ രീതിയിലാണ് പാലങ്ങളുടെ രൂപകൽപന ചെയ്യുവാൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്. നിലവിൽ കോഴിക്കോടിന്റെ തനിമ നിലനിർത്തി ഹൈവേയുടെ ഭാഗമായ കുഞ്ഞാലിമരക്കാർ പാലം ഡിസൈൻ ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.
(ഡി)	തീരദേശ പാത യാഥാർത്ഥ്യമാകുന്നതോടെ ബീച്ച് ടൂറിസത്തിന് മികച്ച ഉണർവുണ്ടാകുമെന്ന് വിലയിരുത്തിയിട്ടുണ്ടോ?	(ഡി)	15.6 മീറ്റർ വീതിയിൽ സൈക്കിൾ ട്രാക്ക് ഉൾപ്പടെ നിർമ്മിക്കുന്ന തീരദേശ ഹൈവേയുടെ ഭാഗമായി സ്ഥലസൗകര്യം ലഭ്യമായ ഇടങ്ങളിൽ ടൂറിസം അമിനിറ്റി സെന്ററുകൾ വിഭാവനം ചെയ്യുന്നുണ്ട്. തൽഫലമായി ബീച്ച് ടൂറിസത്തിന് കൂടുതൽ പ്രാധാന്യം കൈവരിക്കുമെന്നാണ് കരുതുന്നത്.

സെക്ഷൻ ഓഫീസർ

ഗവൺമെന്റ്

GOVERNMENT OF KERALA

Abstract

Revenue Department - Special Rehabilitation and Resettlement Package offered to the evictees as part of acquisition of land for Coastal Highway - Approved - Orders issued

REVENUE (B) DEPARTMENT

G.O.(Ms)No.50/2023/RD Dated,Thiruvananthapuram, 10-03-2023

Read 1. Right to Fair Compensation and Transparency in Land Acquisition, Rehabilitation and Resettlement Act, 2013
2. G.O.(Ms)No. 448/2017/RD dated 29/12/2017
3. E-mail message dated 23/11/2022 from the Additional Chief Executive Officer, Kerala Infrastructure Investment Fund Board (KIIFB) dated 23/11/2022
4. Minutes of the meeting convened by Chief Principal Secretary to Hon'ble Chief Minister on 04/02/2023

ORDER

As per GO read 2nd paper above, a comprehensive Rehabilitation and Resettlement Policy for land acquisition in lieu of the Right to Fair Compensation and Transparency in Land Acquisition, Rehabilitation and Resettlement Act, 2013 has been introduced in the State.

2. The length of Coastal Highway is nearly 629 km, out of which in nearly 420 km length stretch, land needs to be acquired on an average width of 5 to 8 meters to make the existing road to Coastal Highway standards. The majority of houses affected due the acquisition for Coastal Highway is owned by the low-income group and the density of the houses in majority of the coastal belt is more than the mainland. This necessitates the requirement of a special rehabilitation and resettlement package.

3. The Additional Chief Executive Officer, Kerala Infrastructure Investment Fund Board (KIIFB) in the email message read as 3rd paper above has forwarded the proposal for providing special rehabilitation package in respect of the Coastal Highway Project in consultation with Kerala Road Fund Board (KRFB).

4. The meeting convened convened by Chief Principal Secretary to Hon'ble Chief Minister on 04/02/2023 has discussed the various packages proposed by KIIFB in respect of the Coastal Highway Project. The following suggestion were offered as part of providing special rehabilitation package to the evictees with regard to the acquisition of land for Coastal Highway.

Category 1 - With Deed Documents

A) Compensation for structures
Total structure value may be taken as Actual value (i.e Replacement value minus Depreciation amount) and solatium shall be applied to the actual value. Additional compensation equal to the depreciation amount may also be given along with the actual value. Compensation = Actual Value as per PWD Rules (i.e Replacement value - Depreciation amount) + Solatium on Actual Value + Depreciation Amount.
B) Compensation of Land
In order to have fairness in the compensation amount, Section 108 of Land Acquisition Act 2013 - Option to affected families to avail better compensation and rehabilitation and resettlement - shall be followed. Wherein the affected families can have a negotiation with the District Collector (DC) and DC can fix a fair compensation which may be considered by the State Level Empowered Committee (SLEC) headed by Chief Secretary.
C) Rehabilitation and Resettlement
All provisions of the act shall be fulfilled. Either the affected families can opt for 600 Sq.Ft flat or can avail the one time settlement of 13 Lakhs(which includes the 3 Lakh as per the GO (Ms)No. 448/2017 and Lump sum of Rs.10 Lakh included in LA package.

Category 2 - Without Deed Document

A) Compensation for structures
Replacement value shall be provided to the structures without any depreciation
B) Rehabilitation and Resettlement
All provisions of the act shall be fulfilled. Either the affected families can opt for 600 Sq.Ft flat or can avail the one time settlement of 13 Lakhs(which includes the 3 Lakh as per the GO (Ms)No. 448/2017 and LS of Rs.10 Lakh included in LA package

4. Government have examined the matter in detail and are pleased to approve the Special Rehabilitation and Resettlement Package as appended to this order by invoking the powers conferred in section 108 of the LARR Act, 2013 and give more compensation to the affected parties with regard to the acquisition of land for Coastal Highway. All statutory benefits as provided in Schedule 1 of the LARR Act, 2013 and the State Rehabilitation Policy issued as per G.O(Ms) No. 448/2017/RD dated 29.12.2017, except in the case of land value, structural valuation and Provision of housing units in case of displacement shall be applicable to the affected parties.

(By order of the Governor)
DR A JAYATHILAK I A S
ADDITIONAL CHIEF SECRETARY

To:-
The Commissioner of Land Revenue, Thiruvananthapuram.
All District Collectors except Pathanamthitta, Kottayam, Idukki, Wynd, Palakkad
The Public Works Department
The Principal Accountant General (Audit), Kerala, Thiruvananthapuram.
The Accountant General (A&E), Kerala, Thiruvananthapuram.
The Finance Department
Information and Public Relations Department
Stock File / Office Copy

Copy To:-
PS to Hon'ble Chief Minister
PS to Hon'ble Minister (Revenue)
CPS to Hon'ble Chief Minister
OSD to Chief Secretary
PA to ACS (Rev & DM)
CA to Secretary (PWD)
CA to Additional Secretary (Revenue)

Forwarded /By order

Section Officer

Signed by
Binu Varghese
Date: 11-03-2023 09:46:15

APPENDIX

Category 1 - With Deed Documents

A) Compensation for structures
Total structure value may be taken as Actual value (i.e Replacement value minus Depreciation amount) and solatium shall be applied to the actual value. Additional compensation equal to the depreciation amount may also be given along with the actual value. Compensation = Actual Value as per PWD Rules (i.e Replacement value - Depreciation amount) + Solatium on Actual Value + Depreciation Amount.
B) Compensation of Land
In order to have fairness in the compensation amount, Section 108 of Land Acquisition Act 2013 - Option to affected families to avail better compensation and rehabilitation and resettlement - shall be followed. Wherein the affected families can have a negotiation with the District Collector (DC) and DC can fix a fair compensation which may be considered by the State Level Empowered Committee (SLEC) headed by Chief Secretary.
C) Rehabilitation and Resettlement
All provisions of the act shall be fulfilled. Either the affected families can opt for 600 Sq.Ft flat or can avail the one time settlement of 13 Lakhs(which includes the 3 Lakh as per the GO (Ms)No. 448/2017 and Lump sum of Rs.10 Lakh included in LA package.

Category 2 - Without Deed Document

A) Compensation for structures
Replacement value shall be provided to the structures without any depreciation
B) Rehabilitation and Resettlement
All provisions of the act shall be fulfilled. Either the affected families can opt for 600 Sq.Ft flat or can avail the one time settlement of 13 Lakhs(which includes the 3 Lakh as per the GO (Ms)No. 448/2017 and LS of Rs.10 Lakh included in LA package